

Noorte Tugila teenuse kirjeldus ja rakendamine

Käesolev dokument on koostatud Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse (edaspidi Eesti ANK) poolt ja on alus mitteõppivate ja -töötavate ning õppest ja tööelust eemalejäämise suurenenud riskiga noortele pakutava teenuse korraldamiseks noortekeskuste kaudu.

1. Teenuse sihtgrupp

Teenuse sihtrühm on 7-26 aastased noored, kes:

- 1.1. ei tööta;
- 1.2. ei õpi;
- 1.3. on õppest väljalangemise riskis;
- 1.4. on tööelust väljalangemise riskis;
- 1.5. vajavad tuge õpiteekonna planeerimisel;
- 1.6. vajavad tuge tööelu planeerimisel;
- 1.7. vajavad kogemusi sotsiaalsete oskuste arendamiseks;
- 1.8. õigusrikkumisega noored;
- 1.9. tõrjutusriskis noored.

2. Teenuse kirjeldus

- 2.1. Noorte Tugila (edaspidi *teenus*) on noore õpiteekonda ning tööelu valikuid toetav noorsootöö teenus noortekeskustes.
- 2.2. Teenuse eesmärk on läbi noorsootöö tegevuste toetada noorte huvi ja motivatsiooni enesearenguks, suurendada pädevusi toimetulekut tagavate protsesside juhtimiseks ning toetada noore sidusust kogukonnaga.
- 2.3. Teenus lähtub oma tegevuses noorsootöö põhimõtetest¹:
 - 2.3.1. teenust teostatakse noorte jaoks ja koos noortega, kaasates neid otsuste tegemisse;
 - 2.3.2. tingimuste loomisel teadmiste ja oskuste omandamiseks lähtutakse noorte vajadustest ja huvidest;
 - 2.3.3. põhineb noorte osalusel ja vabal tahtel;
 - 2.3.4. toetab noorte omaalgatust;
 - 2.3.5. lähtutakse võrdse kohtlemise, sallivuse ja partnerluse põhimõttest.
- 2.4. Teenus toetab riiklikke noortevaldkonna järgmisi prioriteete²:
 - 2.4.1. noorte tööellu ülemineku toetamine ning tööturutõrjutuse vähendamine;
 - 2.4.2. noorte iseseisvumise toe pakkumine;
 - 2.4.3. noore märkamine formaalharidusest eemalejäämisel ning sekkumine haridus- ja noortevaldkonna töötajate koostöös;

¹ Noorsootöö seadus.(2020). Riigi Teataja I, 16.06.2020, 10.

² Noortevaldkonna arengukava 2021-2035. Haridus- ja Teadusministeerium.

- 2.4.4. noorte jaoks oluliste takistuste väljaselgitamine ja kõrvaldamine;
 - 2.4.5. paindlike õpiteede kujundamine;
 - 2.4.6. mobiilse ja erinoorsootöö rakendamine;
 - 2.4.7. noorte ettevõtlikkuse toetamine;
 - 2.4.8. ühiskonna teadlikkuse suurendamine noortest ja nende vajadustest.
- 2.5. Teenust teostab noortekeskustes noorsootöötaja.
- 2.6. Teenust saab teostada nii füüsiliselt kui virtuaalselt.

3. Noorsootöötaja

- 3.1. Noorsootöötaja tööülesanded on:
- 3.1.1. kaardistada regulaarselt noortele vajalike õppe-, töö- ja kogemusressursside olemasolu kogukonnas;
 - 3.1.2. arendada koos noortekeskusega ja teiste füüsiliste ja juriidiliste isikutega täiendavaid kogemusi pakkuvaid ning pädevusi arendavaid mitteformaalõppetegevusi noortele ning aidata luua uusi tugiteenuseid;
 - 3.1.3. teha koostööd kohaliku omavalitsuse spetsialistidega, haridusasutustega, kogukonna – ja pereliikmete, noorte, riiklike ja teiste asutustega noore teenuse vajaduse väljaselgitamiseks;
 - 3.1.4. luua tegevuskeskkond, mis toetab noorte õigusi, vabadusi ning vastutuse võtmist;
 - 3.1.5. luua usalduslik kontakt noorega noorele sobival viisil;
 - 3.1.6. luua usalduslik suhe noorega ja aktsepteerida noore valikuid;
 - 3.1.7. selgitada koos noorega välja noore vajadused;
 - 3.1.8. tutvustada noorele tema õigusi;
 - 3.1.9. aidata noorel sõnastada jõukohased eesmärgid;
 - 3.1.10. tuvastada koos noorega eesmärkide saavutamist toetavad ressursid;
 - 3.1.11. toetada noort seatud eesmärgi saavutamise strateegia rakendamisel;
 - 3.1.12. toetada informaal- ja mitteformaalõppe tegevuste rakendamist;
 - 3.1.13. võimaldada noorel tegutseda koos teiste noortega;
 - 3.1.14. võimaldada noorele noortekeskuse tegevusruumide ja -vahendite kasutamist;
 - 3.1.15. tutvustada noorele erinevate institutsioonide võimalusi;
 - 3.1.16. teha koostööd ja toetada noore koostööd asjakohaste juriidiliste ja füüsiliste isikutega;
 - 3.1.17. toetada ja suunata noort esile kerkinud probleemide lahendamisel;
 - 3.1.18. reflekteerida koos noorega saadud kogemusi ning analüüsida eesmärgi täitmist;
 - 3.1.19. tagasisidestada koostööpartneritele protsessi käiku;
 - 3.1.20. nõustada teisi asutusi noortele arendusvõimalusi pakkuvate keskkondade, tegevuste ja teenuste loomisel;

- 3.1.21. toetada erialase pädevuse piires vanemaid ja perekonda noore arengu ja toimetuleku toetamisega seotud küsimustes;
 - 3.1.22. teha vajadusel koostööd meditsiini-, rehabilitatsiooni-, sotsiaalvaldkonna jm spetsialistidega noorele vajaliku toe pakkumiseks;
 - 3.1.23. koguda ja analüüsida statistilisi andmeid läbi Eesti ANK Logiraamatu;
 - 3.1.24. osaleda üle-eestilises teenuse pakkujate võrgustikus;
 - 3.1.25. korraldada ja osaleda teenusega seotud piirkondlikel koostööüritustel;
 - 3.1.26. tagada teenuse kommunikatsioonitegevused koostöös noortekeskusega.
- 3.2 Noorsootöötaja omab või omandab noorsootöötaja kutset või sotsiaalteaduste valdkonna erialaharidust;
- 3.3 Noorsootöötajal on õigus:
- 3.3.1 motiveerivale töötasule ja – tingimustele;
 - 3.3.2 olla kaasatud valdkonna ja noortekeskuse strateegiliste tegevusplaanide koostamisel, eesmärgiga esindada teenuse sihtgrupi vajadusi;
 - 3.3.3 osaleda tööjälgimises teiste teenuse teostajate juures üle Eesti;
 - 3.3.4 osaleda teenuse osutajatele pakutaval kovichoonil ja supervisioonil;
 - 3.3.5 saada vajaduspõhist nõustamist teenuse pakkumise jooksul Eesti ANK-lt;
 - 3.3.6 osaleda erialastel koolitustel, veebiseminaridel, üritustel, õppekäikudel.

4. Teenuse valik ja rakendamine

- 4.1 Teenuse rakendamine, selle maht ja kestus otsustatakse noorsootöötaja, noortekeskuse ja kohaliku omavalitsuse vahel.
- 4.2 Täiskoormusel töötava noorsootöötaja kohta on individuaalset lähenemist vajavate noorte arv ühes kuus kuni 15 noort ja töö maht 60 nõustamiskorda kuus.
- 4.3 Teenuse rakendamisest teavitatakse Eesti ANKi.
- 4.4 Eesti ANK toetab ja jälgib teenuse kvaliteedi tagamist.
- 4.6 Teenuse korraldusel lähtutakse Eesti ANK juhendmaterjalist.³
- 4.7 Teenuse rakendamisasutus peab vastama Eesti ANK miinimumstandardile⁴.
- 4.8 Olukorras, kus alaealise noore puhul ilmneb vajadus noorsootööst väljaspool olevate teenuste järele, teeb noorsootöötaja koostööd kohaliku omavalitsuse sotsiaalosakonna ning noore seadusliku esindajaga.
- 4.9 Teenuse rakendamise statistika kajastub Eesti ANK Logiraamatus.
- 4.10 Teenuse rakendamise kohta antakse ülevaade Eesti ANK-le vähemalt kord aastas.

³ Kõiv, K. Paabort, H. (2020). Raskemates oludes noorte (NEET-noorte) jaoks tugiteenuste käivitamine ja rakendamine KOV-is. Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus.

https://ank.ee/wp-content/uploads/2020/06/NEET-noorte-tugiteenuse-juhend-KOVidele_Eesti-ANK26.06.pdf

⁴ Eesti ANK miinimumstandard.(2020). Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus.

<https://ank.ee/wp-content/uploads/2021/01/Noortekeskuste-miinimumstandard.pdf>